

Magyar Nyelvőr Alapítvány
1027 Budapest, Fő u. 73.



**2019. évi
Közhasznúsági jelentése**

Budapest, 2020. május 31.

Spang Gyula
elnök

**A Magyar Nyelvőr Alapítvány
Közhasznúsági jelentése
a 2019-es esztendőről**

1. SZÁMVITELI BESZÁMOLÓ

A Magyar Nyelvőr Alapítvány 2019. évi gazdálkodásáról a számviteli törvénynek és a kapcsolódó előírásoknak megfelelően egyszerűsített éves beszámolót állított össze, amely közhasznúsági jelentésünk 1. sz. melléklete.

2. KÖLTSÉGVETÉSI TÁMOGATÁS FELHASZNÁLÁSA

Az Alapítvány Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt. Közösségi Környezet kollégiumának a NEA-KK-19-N-0026 kódszámú pályázati felhívásra pályázott és kapott 500.000 Ft támogatást, valamint a NEA-KK-19-Ö-V-0196 kódszámú pályázati felhívásra pályázott és kapott 2.700.000 Ft támogatást. Továbbá az alapítvány pályázott a Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt. NEA-E-19-0225 kódszámú egyedi pályázati felhívásra és kapott 2.000.000 Ft támogatást.

3. VAGYONFELHASZNÁLÁSSAL KAPCSOLATOS KIMUTATÁS

- *2019-ben a 2018. évi SZJA 1% felajánlásokból 43.712 Ft összeget kapott az alapítvány.*
- *A GALFIS CHOCOLATE SRL-től 2019 évben 1.200.000 Ft támogatást kapott, melyet az alapítvány tevékenységével, működésével kapcsolatos költségekre használt fel.*
- *A Media Manufaktúra Kft.-től 100.000 Ft, a Blue Orange Kft.-től 1.000.000 Ft, a Simplesoft Számítástechnika Kft.-től 50.000 Ft, a Szinvanet Kft.-től 50.000 Ft, a Glenwood Media Kft.-től 20.000 Ft támogatás érkezett, amelyet az alapítvány 2019 évben használt fel a következő tevékenységekre:*
 - *A Magyar Nyelvőr Alapítvány 100.000 Ft támogatással segítette a Magyar Nyelvtudományi Társasággal közösen megrendezett Eötvös József középiskolai szónokversenyt.*
 - *Az Eötvös Loránd Tudományegyetem által szervezett Kossuth Lajos országos középiskolai szónokverseny megrendezését 110.540,- Ft támogatással segítette az alapítvány.*
- *Az alapítvány a Pallas Athéné Innovációs és Geopolitikai Alapítványnál pályázott és elnyert 3.878.740 Ft támogatási összeget.*
- *Az alapítvány 2019-ben a pályázatokon elnyert összegeket az alábbiak szerinti tevékenységekre használta fel:*
 - *Az alapítvány „Magyarok a világban” címmel konferenciát szervezett az ELTE-n, a konferencia összköltsége 4.318.740 Ft volt.*
 - *Az alapítvány ismertségének növelése érdekében nyári diáktáborban rendezett nagy sikerrel nyelvi vetélkedőt, amelynek keretében ajándéktárgyakat adott át a résztvevőknek.*
 - *Az alapítvány Székelyudvarhelyen hagyományosan megrendezi a Magyar Nyelvőr Napot, amelynek keretében könyvadományokat juttat a rászoruló intézmények részére és nyelvi és honismereti versenyt szervez gimnáziumi és általános iskolás diákok számára a Rendezvényt sajtótájékoztató kíséri. A 2019-es évben a Székelyudvarhelyi Tamási Áron Gimnázium és általános iskola 6. osztályos diákjai vettek részt a rendezvényen és az iskolának juttatott 500 kötetet. Az az eseményre és a sajtótájékoztatóra 2.700.000 Ft-ot fordított.*

4. CÉL SZERINTI JUTTATÁSOK KIMUTATÁSA

Szervezetünk által nyújtott cél szerinti juttatások 2019 évben a következők voltak:

- 4.1. *A magyar Nyelvőr Alapítvány 135.000 Ft támogatással segítette a Magyar Nyelvtudományi Társasággal közösen megrendezett Eötvös József középiskolai szónokversenyt.*
- 4.2. *Az Eötvös Loránd Tudományegyetem által szervezett Kossuth Lajos országos középiskolai szónokverseny támogatása cél szerinti juttatásként könyvadományokkal. Támogatás értéke összesen: 110.540,- Ft*
- 4.3. *Az alapítvány 900.000 Ft-tal ismerte el a Magyar Nyelvőr Díj díjazottait, a Magyar Nyelvőr díjak és az átadó mappák elkészítése, valamint az Országházban tartott esemény terembérleti díjára 179.070 Ft-ot költött, a díjátadó mappákra 34.290 Ft-ot, a díjazottak útiköltségére 35.000 Ft-ot.*

5. KÖZPONTI KÖLTSÉGVETÉSI SZERVTŐL, ELKÜLÖNÍTETT ÁLLAMI PÉNZALAPTÓL, HELYI ÖNKORMÁNYZATTÓL, TELEPÜLÉSI ÖNKORMÁNYZATOK TÁRSULÁSÁTÓL ÉS MINDEZEK SZERVEITŐL KAPOTT TÁMOGATÁS MÉRTÉKE

Az alapítvány a Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt. Községi Környezet kollégiumának a NEA-KK-19-N-0026 kódszámú pályázati felhívásra pályázott és kapott 500.000 Ft támogatást, valamint a NEA-KK-19-Ö-V-0196 kódszámú pályázati felhívásra pályázott és kapott 2.700.000 Ft támogatást. Az alapítvány pályázott továbbá a Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt. NEA-E-19-0225 kódszámú egyedi pályázati felhívásra és kapott 2.000.000 Ft támogatást. A 2019-es tárgyévben a Magyar Nyelvőr Alapítvány 5.200.000 Ft állami támogatásban részesült, melynek keretében megvalósította a székelyudvarhelyi Magyar Nyelvőr Napot, valamint nyári diáktábor rendezvényéhez kapcsolódva nyelvi vetélkedőt szervezett. Az alapítvány életében a legfontosabb eseményként átadta a Magyar Nyelvőr Díjat és a szakmai elismerés mellett pénzbeli juttatást nyújtott a díjazottaknak.

Az alapítvány továbbra is figyelemmel kíséri a pályázati lehetőségeket, és igyekszik indulni minden, céljainak elérését elősegítő pályázaton.

6. A KÖZHASZNÚ SZERVEZET VEZETŐ TISZTSÉGVISELŐINEK NYÚJTOTT JUTTATÁSOK ÉRTÉKE, ILLETVE ÖSSZEGE

Személyi jellegű ráfordításai nem voltak az alapítványnak, szervezetünk vezető tisztségviselői ezévből költségtérítésben sem részesültek.

7. A KÖZHASZNÚ TEVÉKENYSÉGRŐL SZÓLÓ RÖVID TARTALMI BESZÁMOLÓ

7.1. A Magyar Nyelvőr Alapítvány 2019. december 19-én a Parlamentben immár hagyományosan hatodik alkalommal átadta a Magyar Nyelvőr Díjakat. A Magyar Nyelvőr Díjat minden esztendőben olyan személyek kaphatják, akik sokat tettek a magyar nyelv ápolásáért a határon innen és túl. A Magyar Nyelvőr Díj díjazottjait három terület képviselői közül választotta ki a Magyar Nyelvőr Alapítvány Kuratóriuma, a külhoni magyarok köréből, a Magyarországon élők köréből, valamint azok közül, akik a legtöbbet tették az alapítvány céljainak megvalósításáért. Ezen kívül elismerő oklevéllel és szintén pénzdíjjal jutalmazták a határon túli pedagógusokat, akik sokat dolgoztak a magyar közösség megmaradásán.

Dr. Keszi István, az alapítvány alapítói jogok képviselője a rendezvényen kiemelte: Rendkívül fontos, hogy elismerjék azok munkáját, akik azért küzdenek, hogy a határon túli diákok magyar nyelven tanulhassanak lakókörnyezetükben, hogy anyanyelvüket minél szélesebb körben szabadon használhassák. Dr. Tuzson Bence kommunikációs államtitkár beszédében hangsúlyozta a magyar nyelv összetartó erejének szerepét, a kultúra és az anyanyelv jelentőségét a társadalomban.

A Magyar Nyelvőr Alapítvány célja, hogy az 1872-es Magyar Nyelvőr szellemiségének megfelelően a magyar nyelv megőrzését, kutatását, ápolását szolgáló rendezvényeket, kiadványokat, törekvéseket támogassa a határainkon innen és a határainkon túl, és erkölcsi és anyagi elismerésként évről évre Magyar Nyelvőr Díjjal jutalmazza az arra érdemes személyeket.

Magyar Nyelvőr Díjban részesült:

Kiss Jenő

Kiss Jenő Széchenyi-díjas magyar nyelvész, professor emeritus, a Magyar Tudományos Akadémia rendes tagja. A dialektológia, a szociolingvisztika, a nyelvtörténet és a nyelvtudomány-történet neves kutatója. 1989 és 2008 között az Eötvös Loránd Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kara Magyar Nyelvtudományi Tanszékcsoport (2009-től Magyar Nyelvtudományi és Finnugor Intézet) igazgatója. 2007-ben az MTA és az ELTE közös Geolingvisztikai Kutatócsoportjának vezetője. 1997 és 2000 között Széchenyi professzori ösztöndíjjal kutatott. 1974-ben a Magyar Nyelvtudományi Társaság titkárává választották, ezt a tisztséget 1990-ig viselte, mikor a társaság főtitkára lett. 2005-ben a tudományos társaság elnökévé választották. 1991-től volt az Atlas Linguarum Europae nemzeti bizottságának elnöke. Jelentős szerepe volt a magyar nyelvjáráskutatás módszertanának megújításában, valamint a szociolingvisztikai és strukturális szempontok

nyelvjárástani alkalmazása terén. 10 különféle kitüntetése van, köztük a Magyar Köztársasági Érdemrend lovagkeresztje (2008) és a Széchenyi-díj (2019). 655 tanulmány, könyv szerzője (és szerkesztője vagy társszerkesztője).

Iszlai Enikő

A kolozsvári Brassai Sámuel Elméleti Líceum kiváló magyartanára, korábban aligazgatónöje, több évtizede az erdélyi anyanyelvi mozgalom, az anyanyelvi versenyek meghatározó közreműködője, 19 éve a Kolozs megyei, 11 éve pedig a Simonyi Zsigmond Kárpát-medencei helyesírási verseny erdélyi országos fordulójának a főszervezője. Több évtizede odaadó felkészítő tanára tanítványainak, akik a tanárnő áldozatos munkájának köszönhetően sikeresen vesznek részt a különböző magyarországi és erdélyi anyanyelvi versenyeken. Évről évre zsűritagja az Implom-verseny, a Körösi Csoma Sándor és az Aranka György anyanyelvi versenyek erdélyi országos fordulójának. A Romániai Magyartanárok Országos Bizottságának a tagja. Az Országos és Nemzetközi Magyar Nyelv és Irodalom Tantárgyverseny tételösszeállító-bizottságának a tagja. A Kolozs megyei magyartanárok Módszertani Körének a felelőse. Aktívan közreműködik az országos anyanyelvi vizsgák tételeinek és a tanterveknek az összeállításában. Számos pedagógiai, anyanyelvi tanártovábbképzés résztvevője és előadója.

Bernád Ildikó

22 éve tanít a gyergyószentmiklósi Salamon Ernő Elméleti Gimnáziumban, majd a Vaskertes Általános Iskolában, ahol az intézményvezetéssel is megbízták. 2018-ban a határon túli kategóriában az év tanára választáson második helyezést ért el a diákok szavazatai alapján. Elkötelezetten dolgozik a magyar nyelvű oktatásért, s noha reál tárgyakat oktat, mégis mellállt az anyanyelvvvel kapcsolatos kezdeményezéseknek, rengeteget tett és tesz azért, hogy iskolaigazgatóként, pedagógusként magyarul beszélő, kiművelt emberfőket neveljen.

- 7.2. A Magyar Nyelvtudományi Társaság az ELTE BTK szakmai támogatásával 2019-ben rendezte meg a **XXII. Simonyi Zsigmond Kárpát-medencei helyesírási verseny döntőjét**. A budapesti versenyen Magyarország és négy határon túli magyarlakta terület felső tagozatos tanulói, 131 fő diák vett részt. A versenyen a felkészítő tanároknak szakmai előadásokat, a gyerekeknek választható kulturális programokat szerveztünk. A döntőt központi versenyanyaggal megrendezett válogatóversenyek előzték meg. A hosszú évek óta tartó együttműködésnek megfelelően az alapítvány 2019-ban is szakmailag és könyvadománnyal is támogatta az esemény megrendezését.
- 7.3. 2019-ban 11. alkalommal rendezték meg az Eötvös Loránd Tudományegyetem Bölcsészettudományi Karán az **Eötvös József középiskolai szónokversenyt**. A verseny korábban, kilenc éven keresztül az Eötvös József országos középiskolai szónokverseny címet viselte. Az idei, évben azonban **Kárpát-medencei döntőt szerveztünk**, amelyre Kárpátaljáról, Erdélyből és a Felvidékről is érkeztek versenyzők. A versenyt kezdetben az Eötvös Loránd Tudományegyetem Szakmódszertani Központja rendezte a Magyar Nyelvtudományi Társaság Magyartanári Tagozatának szakmai támogatásával. 2013 ősztől a Nyelvtudományi Társaság lett a pályázatokért felelős főszervező, de szakmai partnerként továbbra is részt vesz a verseny szervezésében az ELTE Szakmódszertani Központja. Az első kilenc évben a legfőbb támogató az Oktatási Minisztérium, illetve az Emberi Erőforrások Minisztériuma és az Emberi Erőforrás Támogatáskezelő volt. A 2017/2018-as tanévtől a Magyar Nyelvőr Alapítvány lett a verseny fő anyagi támogatója, így immár három szervezet, a **Magyar Nyelvtudományi Társaság**, a **Magyar Nyelvőr Alapítvány** és az **ELTE Bölcsészettudományi Kara** közösen rendezte meg.
- Az Eötvös-szónokverseny a legrangosabb, legtöbb iskolát érintő középiskolai retorikaverseny Magyarországon, amely igen fontos szerepet tölt be a középiskolai retorikai nevelésben. Célja lehetőséget biztosítani az ország legtehetségesebb diákjainak, hogy kipróbálják magukat az érvelés és a tartalmas gondolatok hatásos megfogalmazásának a terén. A verseny pedagógiai céljai a következők (részlet a versenykiírásból): „a diákok szóbeli kommunikációs-retorikai képességének a fejlesztése, a

nyelvhasználat iránt érzett felelősségtudatuk és anyanyelvszeretetük erősítése. A verseny alkalmat ad a diákoknak arra, hogy gyakorolják a beszédhelyzetnek megfelelő, kulturált nyelvi viselkedést, az önálló ítéletalkotást, saját véleményük érvelő kifejtését, a megfelelő önismereten alapuló magabiztos fellépést. Ezáltal nő fogékonyságuk mások érvelő szövegeinek a megértésére is” (1). Az Eötvös-szónokversenyen a középiskolák (a szakközépiskolák, a szakiskolák, a szakgimnáziumok és a gimnáziumok) tanulói vehetnek részt. A nyelvi előkészítő és a 9–12. osztályos évfolyamok nappali tagozatos diákjai indulhatnak a versenyen egy kategóriában. Korábban az érettségi évében tanuló diákok nem vehettek részt a megmérettetésen, de az április közepére szervezett döntő lehetővé tette, hogy ők is megmérettessék magukat a versenyen.

7.4. Az ELTE Tanító- és Óvóképző Kar Magyar Nyelvi és Irodalmi Tanszéke, az Anyanyelvápolók Szövetsége, valamint a Magyar Nyelv és Kultúra Nemzetközi Társasága 2019-ben 20. alkalommal hirdette meg a **Kárpát-medencei Kossuth-szónokversenyt egyetemi hallgatók számára**. A hosszú évek óta tartó együttműködésnek megfelelően az alapítvány 2019-ban is szakmailag és könyvadománnyal is támogatta az esemény megrendezését.

7.5. Az alapítvány 2019-ban is szakmailag támogatta a **Magyar Nyelvőr** c. folyóirat szerkesztői munkáját.

7.6. Az alapítvány 2019-ban hagyományosan megtartotta a Magyar Nyelvőr Napot Székelyudvarhelyen, amelynek keretében diákoknak tartott anyanyelvi vetélkedőt. A vetélkedőt megelőzően az alapítvány sajtótájékoztatót tartott, amelynek keretében Dr. Keszi István alapítói képviselő elmondta, hogy mennyire fontos, hogy minden határon túli magyar diák az anyanyelvén tanulhasson és hozzájuthasson megfelelő magyar nyelvű olvasnivalóhoz. Ezt követően az iskolának szánt könyvcsomagot adtak át az alapítvány képviselői.

Így mintegy ötszáz kötettel gazdagodott a székelyudvarhelyi Tamási Áron Gimnázium könyvtára és a város tékája a Magyar Nyelvőr Alapítvány felajánlása révén. Az ünnepélyes könyvátadást magyar nyelvi vetélkedő kísérte a 6. osztályosok részvételével. Nyolc négytagú csapatba szerveződtek a gimnázium alsó tagozatos diákjai és érdekes nyelvi fejtörőket, feladványokat oldottak meg. A feladványok és a szervezés nagyon tetszett a diákoknak és rengeteg értékes ajándékkal lettek gazdagabbak. Az alapítvány képviselői az eseményt követően leszögezték, hogy a nagy sikerre való tekintettel a következő évben egy másik helyszínen még több diák részvételével folytatni fogják a megkezdett munkát és további nyelvi fejtörőkkel fogják szórakoztatni és játékos formában tanítani a határon túli kisdiaákat.

Az alapítvány a rendezvények szervezése, könyvadományok gyűjtése, a magyar nyelv ápolását, fennmaradását szolgáló törekvések, programok támogatása mellett, minden évben Magyar Nyelvőr-díjjal jutalmazza azokat a határon innen és túl élő személyeket, akik sokat tettek a magyar nyelv kutatása, ápolás és fennmaradása érdekében, e törekvéseinket 2020-ban is folytatni kívánjuk.

Budapest, 2020. május 31.

Spang Gyula
elnök